SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD

ADVIEZEN

INZAKE
EEN ONTWERP-BESLUIT TANKSCHEPEN

★

AANSPRAAK OP VAKANTIEBIJSLAG
TIJDENS ZIEKTE VAN DE WERKNEMER

UITGAVE VAN DE SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD

1974, no. 11 – juli 1974

(Verschijnt ten minste maandelijks)

SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD

ADVIEZEN

INZAKE
EEN ONTWERP-BESLUIT TANKSCHEPEN

★

AANSPRAAK OP VAKANTIEBIJSLAG
TIJDENS ZIEKTE VAN DE WERKNEMER

UITGEBRACHT AAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN

SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD
Commissie Arbeidswetgeving

's-Gravenhage, 8 november 1973

Advies inzake een ontwerp-Veiligheidsbesluit Tankschepen

1. INLEIDING

Bij brief van 16 mei 1973, no. 80.772, Hoofdafdeling Wetgevingsbeleid, heeft u de Raad ter advisering doen toekomen een ontwerp-Algemene maatregel van bestuur houdende regelen ter uitvoering van de Veiligheidswet 1934, betreffende bepaalde gevaarlijke werkzaamheden aan boord van tankschepen (Veiligheidsbesluit Tankschepen) met de daarbij behorende nota van toelichting. Het ontwerp beoogt veiligheidsvoorschriften vast te stellen die in acht moeten worden genomen bij het verrichten van bepaalde gevaarlijke werkzaamheden aan boord van tankschepen.
Deze adviesaanvrage heeft de Raad in handen gesteld van zijn Commissie Arbeidswetgeving.
Blijkens een publikatie in het Mededelingenblad Bedrijfsorganisatie d. d. 5 juni 1973 zijn belanghebbenden in de gelegenheid gesteld eventuele opmerkingen over dit ontwerp-besluit ter kennis te brengen van de commissie.
Naar aanleiding hiervan heeft de Vereniging van Werkgevers in het Scheepsonderhoudbedrijf (Zuid) de commissie verzocht haar in de gelegenheid te stellen over enige onderdelen van het ontwerp-besluit van gedachten te wisselen.
De commissie heeft op 5 oktober 1973 een bespreking gehouden met vertegenwoordigers van genoemde werkgeversvereniging, alsmede met vertegenwoordigers van de Vereniging van Werkgevers in het Scheepsonderhoudbedrijf (Noord) en van de betreffende werknemersorganisaties. Beide genoemde werkgeversorganisaties hebben aan de commissie medegedeeld dat zij niet betrokken zijn geweest bij het vooroverleg, waarvan in uw brief sprake is, hoewel zij toch beschouwd kunnen worden als de representatieve werkgeversverenigingen in deze bedrijfstak.
Op de ter zake van het ontwerp-besluit gemaakte opmerkingen wordt hierna nader ingegaan.
Vervolgens heeft de Commissie Arbeidswetgeving, daartoe gemachtigd, namens de Raad het navolgende advies vastgesteld.

2. OPMERKINGEN OVER HET ONTWERP-BESLUIT

Vooropgesteld zij dat de commissie geen oordeel kan geven over die artikelen van het ontwerp-besluit, welke betrekking hebben op ter zake te treffen technische voorzieningen of fysisch-chemische situaties welke zich in tankschepen kunnen voordoen. De commissie heeft zich daarom beperkt tot de meer algemene veiligheidsvoorschriften, waarvan de noodzaak op voldoende wijze in de ontwerp-nota van toelichting wordt aangegeven. Uitgaande van deze restrictie kan de commissie zich met de strekking van het ontwerp-besluit verenigen, waarbij zij aandacht vraagt voor de navolgende artikelen.

Aan de minister van
Sociale Zaken

*Artikel 4 *)*

In de hierboven vermelde bespreking is de vraag gesteld of het bepaalde in dit artikel niet te vaag is en in hoeverre aan deze bepaling wat meer inhoud zou kunnen worden gegeven. In het bijzonder betreft dit de zinsnede in lid 1, dat het schoonmaken slechts mag geschieden "door arbeiders die in een zodanige lichamelijke en geestelijke toestand verkeren....". Indien hierbij gedacht zou worden aan een voor te schrijven medische verklaring of keuring, realiseert de commissie zich dat een zodanige vereiste niet in dit besluit past doch eerder geregeld zou dienen te worden in de Veiligheidswet of eventueel in de betreffende collectieve arbeidsovereenkomst. De commissie acht het daarom aan te bevelen dat uwerzijds hierover nader overleg wordt gepleegd met de betrokken werkgevers- en werknemersorganisaties.
Overigens werd van werkgeverszijde in eerdergenoemde bespreking medegedeeld dat overleg gaande is over een eventueel vestigingsbesluit waarin vakbekwaamheidseisen voor de werkgevers kunnen worden opgenomen, ten einde garanties te verkrijgen dat voldoende aandacht wordt besteed aan de gevaren welke verbonden zijn aan de werkzaamheid aan boord van tankschepen.
Voorts heeft de commissie met instemming er kennis van genomen dat door het bedrijfsleven in toenemende mate aandacht wordt geschonken aan de opleiding, op verschillende niveaus, van veiligheidsdeskundigen.
Overigens heeft de voorgestelde redactie van lid 1 en 2 bij de commissie de vraag doen rijzen of hier niet een zekere analogie geboden is met hetgeen voor stuwadoorsarbeid is voorgeschreven ter zake van de communicatie in de Nederlandse of in een andere taal. In elk geval dient in dit artikel tot uitdrukking te komen dat de betrokken werknemers de te geven aanwijzingen moeten kunnen begrijpen.
Voorts geeft de commissie in overweging in lid 2 te bepalen dat de "ploeg arbeiders, die als eenheid omtreedt" onder leiding dient te staan van een voorman. Deze dient uiteraard de aangewezen persoon te zijn om vorenbedoelde aanwijzingen aan de werknemers te geven.

*Artikel 7 **)*

De commissie heeft tijdens de behandeling van deze adviesaanvrage er kennis van genomen dat lid 2 komt te vervallen, waardoor het aanvankelijk voorgestelde onderscheid tussen een mobiele en een walinrichting komt te vervallen.

---

*) Dit artikel luidt: "1. Het schoonmaken mag slechts geschieden door arbeiders die in een zodanige lichamelijke en geestelijke stoestand verkeren en die zodanig bekend zijn met of geïnstrueerd zijn aangaande de aard dezer werkzaamheden, dat zij voldoende in staat zijn de daaraan verbonden gevaren te voorkomen.
2. In iedere ploeg arbeider, die als eenheid optreedt, dient een persoon aanwezig te zijn, die volledig vertrouwd is met de aard der werkzaamheden en de daaraan verbonden gevaren."

**) Artikel 7 luidt: "1. Het schoonmaken moet geschieden onder voortdurend toezicht van een in het bijzonder daarmee belast, ter zake kundig en ervaren persoon en met inachtneming van diens aanwijzingen.
2. Buiten een schoonmaakinrichting mag het schoonmaken van K1-, K3- en KT-ruimten aan boord van K1-, en KT-schepen, zeeschepen zijnde, eerst worden aangevangen, nadat met het districtshoofd overeenstemming is bereikt omtrent de te volgen werkwijze en de keuze van de in het eerste lid bedoelde persoon."

*Artikel 8 *)*

In eerdergenoemde bespreking is de vraag aan de orde gesteld of de redactie van dit artikel, betrekking hebbend op het gasvrij maken van ruimten, in verband met de technische ontwikkeling op dit gebied, niet gewijzigd dient te worden. Het is de commissie bekend dat over deze aangelegenheid inmiddels overleg heeft plaatsgevonden tussen de Arbeidsinspectie en de Redersvereniging.

Bovenstaande opmerkingen houden uiteraard in dat de concept-nota van toelichting hieraan dient te worden aangepast.

De commissie vestigt er verder de aandacht op dat zij het van groot belang acht dat de Haveninspectie in staat wordt gesteld de vereiste controle op de naleving van het onderhavige Veiligheidsbesluit zo effectief mogelijk te doen zijn.

Ten slotte acht de commissie de voorgestelde veiligheidsvoorschriften voor tankschepen van zodanige betekenis dat zij uit een oogpunt van algemene veiligheid en bescherming der betrokken werknemers het op prijs zou stellen indien voor zoveel nodig analoge voorschriften zouden worden gegeven voor het schoonmaken van tanks op de wal en van tankauto's.

F.F.M. STOLWIJK,
voorzitter.

P.S. PELS,
secretaris.

---

*) Artikel 8 luidt: "1. Het schoonmaken van K1-, K3- en KT-ruimten dient erop gericht te zijn de concentratie van gassen en dampen onder de onderste explosiegrens te houden of op veilige wijze tot onder die grens terug te brengen.
Indien tijdens het schoonmaken een gassamenstelling optreedt, welke gevaar oplevert voor een ontploffing, dient de duur van deze toestand zo kort mogelijk te worden gehouden.
2. Het schoonmaken van KT- en T-ruimten dient zo te worden uitgevoerd, dat buiten die ruimten naar redelijke verwachting geen gevaar voor bedwelming, vergiftiging of verstikking kan ontstaan."

SOCIAAL-ECONOMISCHE RAAD
Commissie Arbeidswetgeving

's-Gravenhage, 4 juli 1974

Advies inzake aanspraak op vakantiebijslag tijdens ziekte van de werknemer

Tijdens de voorbereiding van het advies van de Raad d.d. 20 oktober 1972 inzake wijziging van de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag kwam o.m. de vraag aan de orde of voor de toepassing van artikel 15, lid 1, deze wet niet zodanig dient te worden aangepast, dat een uitkering krachtens de Ziektewet als loon dient te worden aangemerkt. Aan de Commissie Arbeidswetgeving werd verzocht U hierover te willen adviseren.
Hieraan gevolg gevend en gelet op Uw adviesaanvrage van 8 mei 1974 over deze aangelegenheid, deelt de commissie U het volgende mede.
Zoals in de adviesaanvrage wordt opgemerkt, is in de meeste collectieve arbeidsovereenkomsten of publiekrechtelijke regelingen de doorbetaling van vakantiebijslag tijdens ziekte van de werknemer geregeld. Wanneer in een c.a.o. een dergelijke bepaling ontbreekt dan wel geen c.a.o. van toepassing is, vindt somtijds geen doorbetaling van de vakantiebijslag plaats, onder motivering, dat ingevolge artikel 15 van de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag ziekengeld geen loon in de zin van deze wet is.
In artikel 15, lid 1, van eerdergenoemde wet is de aanspraak op vakantiebijslag als volgt geregeld: "Uit de overeenkomst waarop een dienstbetrekking berust, heeft de werknemer jegens de werkgever aanspraak op een vakantiebijslag ten minste tot een bedrag van 6% van zijn ten laste van de werkgever komende loon, ...".

Ingevolge artikel 6, lid 1, wordt onder loon verstaan: de geldelijke inkomsten uit hoofde van de dienstbetrekking, met uitzondering van o.a. "uitkeringen ingevolge aanspraken om na verloop van tijd onder een voorwaarde een of meer uitkeringen te ontvangen". Blijkens de memorie van toelichting vallen onder deze omschrijving ook uitkeringen krachtens de sociale-verzekeringswetten.
In tegenstelling tot de dagloonvaststelling bij de uitvoering van de Werkloosheidswet - indien de dienstbetrekking niet voortduurt - en de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering, is in de algemene dagloonregelen, die de basis vormen voor de uitkering krachtens de Ziektewet, geen vakantiebijslag opgenomen. Dit laatste is wel het geval in een aantal bijzondere dagloonbesluiten van bepaalde bedrijfsverenigingen. Een en ander kan ertoe leiden dat in sommige gevallen, met name wanneer geen c.a.o. van toepassing is, bij ziekte van de werknemer geen doorbetaling van de vakantiebijslag plaatsvindt.
Uit Uw adviesaanvrage maakt de commissie op dat het de bedoeling is geweest, dat betrokkene een aanspraak op een minimumvakantiebijslag heeft, berekend over het loon dat hij in een jaar verdiend heeft of verdiend zou hebben, wanneer hij niet arbeidsongeschikt zou zijn geworden.
Wat de werkloosheid en de arbeidsongeschiktheid betreft leveren de uitkeringen krachtens de Werkloosheidswet - indien de dienstbetrekking niet voortduurt - enerzijds en de Wet op de Arbeidsongeschiktheidsverzekering anderzijds t.a.v. de aanspraak op een minimumvakantiebijslag geen proble-

Aan de minister van
Sociale Zaken

men op, aangezien in het betreffende dagloon de vakantiebijslag is verdisconteerd.
Wanneer de betrokken werknemer uitkering krachtens de Ziektewet ontvangt, dient hij naar het oordeel van de commissie eveneens een algemene aanspraak op een minimumvakantiebijslag te verkrijgen, dus ongeacht de vraag in hoeverre deze al dan niet bij c.a.o. is geregeld.
De commissie adviseert daarom in de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag te bepalen, dat voor de toepassing van deze wet uitkeringen krachtens de Ziektewet als loon dienen te worden aangemerkt. Bij het opnemen van bedoelde bepaling dient een uitzondering te worden gemaakt voor gevallen, waarin krachtens een dagloonbesluit van een bepaalde bedrijfsvereniging de vakantietoeslag reeds in het ziekengeld is verwerkt.
Voorts deelt de commissie U mede dat zij instemt met het in Uw brief van 8 mei 1974 genoemde voornemen van de Sociale Verzekeringsraad om voor die gevallen waarin ter zake van arbeidsongeschiktheid, ontstaan nadat de opzeggingstermijn is ingegaan, ziekengeld wordt uitgekeerd over perioden liggende na het einde van de dienstbetrekking, de algemene dagloonregelen Ziektewet zodanig aan te passen, dat bij de vaststelling van het dagloon rekening wordt gehouden met de vakantiebijslag.
Ten slotte brengt de commissie onder Uw aandacht, dat soortgelijke problemen zich eveneens kunnen voordoen in de gevallen dat bij werkloosheid het dienstverband niet wordt verbroken (zoals bij short time regelen). In deze gevallen wordt de vakantietoeslag niet opgenomen in het dagloon W.W. Aangezien de uitkering W.W. eveneens valt onder de genoemde bepaling uit artikel 6, lid 1, behoeft een werkgever ook over deze uitkering geen vakantietoeslag te betalen. Nu de wet op het minimumloon toch moet worden herzien meent de commissie dat op grond van dezelfde overwegingen als ten aanzien van de ziekengelduitkering ook de W.W.-uitkering bij onderbrekingswerkloosheid als loon dient te worden aangemerkt.

F.F.M. STOLWIJK,
voorzitter.

P.S. PELS,
secretaris.

BIJLAGE

BRIEF VAN DE MINISTER VAN SOCIALE ZAKEN VAN 8 MEI 1974
AAN DE RAAD

In tegenstelling tot de dagloonvaststelling bij de uitvoering van de Werkloosheidswet en de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering is in het dagloon dat basis is voor de uitkering krachtens de Ziektewet geen vakantietoeslag opgenomen.
Over het algemeen levert dit geen problemen op omdat doorgaans in de collectieve arbeidsovereenkomsten de doorbetaling van vakantietoeslag tijdens ziekte is geregeld. Anders wordt dit wanneer in de c.a.o. een dergelijke bepaling ontbreekt danwel er geen c.a.o. van toepassing is. In die gevallen wordt soms door de werkgever met een beroep op artikel 15 van de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag doorbetaling van vakantietoeslag geweigerd, waarbij als motief wordt aangevoerd, dat ziekengeld geen loon is in de zin van genoemde wet.
Nagegaan zou derhalve moeten worden of de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag dient te worden aangepast in die zin, dat wordt bepaald dat uitkeringen krachtens de Ziektewet voor de toepassing van de wettelijke regeling van de minimumvakantiebijslag als loon dient te worden aangemerkt.
Dit vraagstuk is door de werknemersdelegatie bij schrijven van 10 juli 1972 ingebracht in de werkgroep minimumloon van de Commissie Ontwikkeling Nationale Economie. In de vergadering van 24 augustus 1972 van deze werkgroep is de zaak ter behandeling doorverwezen naar de Commissie Arbeidswetgeving.
Bij de behandeling door de Tweede Kamer van het wetsontwerp tot wijziging van artikel 14, zevende lid, van de Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag, in juni 1973 is op dit punt een motie ingediend. Deze motie is destijds aangehouden nadat dezerzijds was medegedeeld dat de S.E.R. zich eigener beweging over dit vraagstuk beraadt.
Ik zou het ten zeerste op prijs stellen wanneer ik uw oordeel op korte termijn zou mogen vernemen.
Ik teken hierbij aan, dat de Sociale Verzekeringsraad overweegt voor die gevallen, waarin ter zake van arbeidsongeschiktheid welke is ontstaan, nadat de opzegtermijn is ingegaan, ziekengeld wordt uitgekeerd over perioden liggende na het einde van de dienstbetrekking, de algemene dagloonregelen Z.W. zodanig aan te passen dat bij de vaststelling van het dagloon rekening wordt gehouden met de vakantietoeslag.